

semu okraju kot popolnoma ponesrečeno označiti. Če male množine, ki so še ostale, bile so uničene. Vsled tega je nastala najhujša nevarnost, da gredo zlasti pogorski deli taloz in deli okrajev Ormož ter Rogatec ob koncu leta lakotno nasproti...

„Okrajni odbor ptujski čuti se vsled tega neizogibnega, v zmislu skoraj 50 občin res najno prošnjo staviti, da se naj na eni strani poneha z vsako vrsto rekviriranja krme ali živil: na drugi strani pa naj se okraju do najkasnejše oktobra 1917 odkaže sledeče množine krme in živil: 200 vagonov mrve ali slame; 20 vagonov žitola; 50 vagonov kornuže; 50 vagonov kumpirja. Konečno bi bilo železi, ako bi razpisovala vlada o razveljavljanju dosedanjih brezmesnih dnevnov, ker se mora dovedanje stanje živine tudi pri odkajanju zahtevane množine še znatno znižati.“

„Okrajni odbor stavi poleg tega še predlog, da se na dnevih rekviriranja prostovoljno razprodaja pripeljano živino na vsak način v zame, — rekvirirano živino pa, ki jo boče lastnik obdržati, naj se mu pusti.“

„Da se nasad zimskega žita primerno izvede, potrebna je primerna izmenjava setvenega blaga. Okrajni odbor se je ozirom na to, da tukajšno žito večinoma v setvene namene sploh ni porabljivo, da se boče odkazanje setvenega blaga po vojnem prometnem zavodu bržkone le v popolnoma nezadostnih množinah izvršilo, — najjaki s pridelovalci setvenega blaga na Slovenskem, Moravskem, Zgornjem in Nižnjem Avstrijskem; glasom teh pogajanj zamorejo omejitveni pridelovalci originalno setveno blago na prvi poznejši pridelek okraju oddati, ako v ta namen dobi potrebna izvozna dovoljenja za te množice setvenega blaga.“

„Okrajni odbor stavi vsled tega nujno prošnjo, kompetentne oblasti in korporacije naj bi v interesu prehranjevanja v splošnem ter z ozirom na predstojajočo lakoto in omejitvanje krme vse uporabile, da se na eni strani rekviriranje vstavi, da se na drugi strani naprošena odkazanja krme in živil, da se na drugi strani podeli izvozna dovoljenja za naročene množine setvenega blaga.“

„Tako bode mogoče, okraj s svojimi stoletno prebivalci (h katerim pride še vsaj kot 10.000 moči vojaštva v garnizijah in vojnišnicah), ohraniti vsaj pred najhujšimi skrbmi za hrano. — Okrajni načelnik: Jožef Ornig l. r.“

To je dopis ptujskega okrajnega odbora na c. kr. ministra, ki ima ljudsko prehrano v svoji roki. Navadna prošnja je, da se naj tudi nam požrtvovalnim, zvesto avstrijskim štajerskim pustni naš vsakdanji kruh...

Drugi naj si razbijajo glave za te ali ne politične sanjarije. Mi pa smo za gospodarsko delo. Mi hočemo, da naše pošteno ljudstvo ne pokonča v bedi, lakoti in revščini! Vse hvale vredna je torej odkritostna vloga našega ptujskega okrajnega zastopnika pod načelstvom g. Orniga. Na ta način in edino na ta način se zamore ljudstvu pomagati!

Kdo je zmagovalec?

Kako se je evropska vojna karta tekoma vojne spremenila.

Pregled na konto dobička in izgube del osrednjih sil na evropskih bojiščih ob začetku 4. vojnega leta kaže nam s prepričevalno jasnostjo, na kateri strani so resnična jamstva za končno zmago.

Stanje je bilo sledeče v kvadratnih kilometrih:

1. Pri vojni napovedi Italije na Avstro-Ogrsko (23. maja 1915):		Izguba na ozemlju:	
V Belgiji	29.000	Nemčija	900
V Franciji	32.000	Avstro-Ogrsk.	48.900
V Rusiji	64.000	okroglo	49.800
okroglo		116.000	

2. Pred začetkom ofenzive v Srbiji, Črnogori in Albaniji (6. oktobra 1915):

Dobiček na ozemlju:		Izguba na ozemlju:	
V Belgiji	29.000	Nemčija	900
V Franciji	22.000	Avstro-Ogrsk.	36.000
V Rusiji	290.000	okroglo	36.900
okroglo		342.400	

3. Pri vojni napovedi Rumunske (28. avgusta 1916):

Dobiček na ozemlju:		Izguba na ozemlju:	
V Belgiji	29.000	Nemčija	900
V Franciji	22.500	Avstro-Ogrsk.	28.200
V Rusiji	280.000	okroglo	29.100
V Srbiji	86.600		
V Črnogori	14.200		
V Albaniji	20.000		
okroglo		452.800	

4. Na dnevni naše mirovne ponudbe (12. decembra 1916):

Dobiček na ozemlju:		Izguba na ozemlju:	
V Belgiji	19.000	Nemčija	900
V Franciji	22.800	Avstro-Ogrsk.	28.200
V Rusiji	280.500	okroglo	29.100
V Rumuniji	73.700		
V Srbiji	85.800		
V Črnogori	14.200		
V Albaniji	20.000		
okroglo		525.500	

5. Ob začetku 4. vojnega leta (po stanju 27. julija 1917):

Dobiček na ozemlju:		Izguba na ozemlju:	
V Belgiji	28.980	Nemčija	900
V Franciji	19.220	Avstro-Ogrsk.	8.500
V Rusiji	280.500	okroglo	9.400
V Rumuniji	100.000		
V Srbiji	85.800		
V Črnogori	14.200		
V Albaniji	20.000		
okroglo		548.700	

Izguba sovražnikov se je torej od 116.000 na 548.700 kvadratnih metrov povišala, izguba Nemčije in Avstro-Ogrske pa od 49.800 na 9400 kvadratnih metrov znižala. V zadnjem času se je to razmerje še v našo prid izboljšalo. Iz teh števil je razvidno, da smo mi z našimi zvestimi zavezniki na vsej fronti in na vseh frontah zmagovalci!

Izpred sodišča.

Delavska stavka v vojaško nadzorovanem obratu.

Gradec, 25. avgusta. Pomožni delavec Karl Tanko stal je pred deželno-brambenim divizijskim sodiščem, ker v vojaško nadzorovanem obratu ni hotel delati. Obsojen je bil na eno leto težke ječe.

Navijalec cen.

Maribor, 25. avgusta. 31-letni trgovski agent Adolf Radi v Mariboru je obtožen navijanja cen v celi vrsti slučajev. Glasom obtožbe bil je do izbruha vojne zastopnik neke velike firme iz Zgornjega Štajerskega. Oktobra 1915 postal je samostojen in pričel kupčijo z raznimi potrebščinami vsakdanjega življenja, ker je izpoznal, da zamore prekupčevalec prav dobre „kšefte“ delati, zlasti ako se ne sramuje previsoke dobičke sprejemati. Radi prodajal je nakupljeno blago z dobičkom od 7 do 70 procentov. Pred vojno ni imel nobenega premoženja, zdaj pa cenijo možakarja na 150.000 kron premoženja. Razprava je bila zaradi zaslivanja novih prič preložena. Poročali bomo o razsodbi.

Gospodarske.

Letni in živinski sejni na Štajerskem.

Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni z zaznamovani zvezdico (*) so živinski sejni, sejni z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejne.

Dne 1. septembra: Semriach, okraj Frohnleiten; Žigarski vrh, okraj Sevnica; Fischbach**, okraj Birkfeld; Obdach**, Arnoče**, okraj Šostanj; Št. Ilj**, okraj Maribor; Gradec (konjski sejem); Brežice (svinjski sejem).

Dne 2. septembra: Schwanberg, okraj Deutschlandsberg; Fischerndorf, okraj Aussee.

Dne 3. septembra: Bruck ob Lafnitz**, okraj Friedberg; Ternovec*, okraj Ptuj; Fernitz,

okraj Gradec okolica; Račje*, okraj Maribor; Reče*, okraj Konjice; Ormož*.

Dne 4. septembra: Vuhred*, okraj Marenberk; Celje*; Ormož* (svinjski sejem); Radgona*, St. Ruprecht**, okraj Weiz.

Dne 5. septembra: Lučanje (sejem za drobno živino), okraj Arvež; Ptuj (svinjski sejem); Imeno (svinjski sejem), okraj Kozje.

Dne 6. septembra: Sv. Pavel pri Preboldu*, okraj Celje; Gradec (konjski sejem).

* * *

Zbiranje listja za krmljenje.

To delo je zdaj v polnem teku in je v prvi vrsti v prid zbirajočih posestnikov živine, ki na ta način nadomestijo, kar so izgubili vsled slabe seneske košnje. Poleg tega se pa gre tudi zato, da se pripravijo kolikor mogoče velike množine, da se s surovo krmo preskrbijo tudi mesta, obitvo in obrati, ki delujejo za splošno korist. Zbrane množine prevzamejo komisariji oddelka za seno in slamo deželnega mesta za krmlila v Gradcu.

Občinam se plačuje za prevzeto krmilno listje primerna prevzemna cena za pripravljene stroške. Radi neenakih razmer se opusti enotna prevzemna cena. Vendar se nikakor ne sme prekoračiti znesek 13 K za 100 kg. Ako zemljiščni posestnik zahteva odškodnino dovoljenje napravljajanja krmilnega listja, se mu izplača pri nabiranju po občini v najvišji izmeri 3 K za 100 kg nabranega krmilnega listja.

C. kr. namestništvo.

Iz sadja delati žganje je prepovedano.

Da ostane neposredno letošnja sadna letina za človeško hrano, prepovedal je urad za ljudsko prehrano delati žganje v svojo nadaljnje prodaje iz marelic, breskev, hrušek, sliv, češpelj ali jabolk, dalje iz sadnih ostankov in končno iz sadnih proizvodov vseh vrst.

Izjeme dovoljuje urad za ljudsko prehrano le za takšno sadje, ki je nesposobno za človeški užitek in nerabno za sušenje ali napravu marmelad. To velja pod enakimi pogoji tudi za sadne proizvode in sadne ostanke. Prošnje za podelitev takšnih izjemnih dovolil se vlagajo potom mesta za zelenjavo in sadje (Gemüse- und Obststelle, Wien 1., Plankengasse 4).

C. kr. urad za ljudsko prehrano.

Šparglovo seme kavino nadomestilo.

S poskusi se je dokazalo, da je šparglovo seme vsled svoje sestave izborna priprava za proizvodnjo kavnega nadomestila. Ako se primeša tega primerno pripravljena semena drugim raznim kavinim nadomestilom, zboljša se okus slednjih tako ugodno, da je takšna kava po barvi, vonju in okusu zelo slična dobri bobovi kavi. Da se zagotovi to za sedanje razmere dragoceno živilo, naj posestniki šparglovih polj poskrbijo, da se šparglovo seme ne porablja v druge namene nego samo za proizvodnjo kavnega nadomestila. Kam in s katerimi pogoji se bo prodajalo šparglovo seme, se naznani v najkrajši dobi.

Deželni kulturni svet za kraljevino Češko.

Več zemeljskih pridelkov!

Letos se lahko zgodaj prične s pripravo jesenskega obdelovanja zemlje. V večini krajev se je letos poželo žito že koncem julija, tako da se strnišča že zamorejo preorati. S tem delom se ne zviša samo rodnost zemlje, ampak se tudi zatne mnogo škodljivih mrčes. Nasad strniščnih plodov (volčjega boba [lupine], grašice z ržjo, ajde, graha, repice, turške detelje, strnišnice) olajša bistveno delo za poznejšo setev. Tudi se gre za to, da se pripravi možno obilo zelene krme za jesensko krmljenje, tako da se že zdaj varči s senom. Avstrijski kmetovalec mora v četrtem vojnem letu vse žile napeti, da pridelna na svoji zemlji kolikor največ mogoče zrna. To se doseže v prvi vrsti z dobro pripravo njiv za nasejanje ozimne, v drugi vrsti z najboljšim semenjem in končno z zadostnim gnojenjem. Naše zemlje imajo zdaj žal pičlo rastlinskih hranilnih snovi vseh vrst. Hlevski gnoj se je poslabšal po količini in kakovosti, rudninskih gnojil, zlasti fosforovokislis (superfosfata, kostne moke, Tomaževe moke) je bilo dobiti le v skromnih merah. Surovin za napravljane superfosfatov iz prekomorskih krajev ni mogoče naročati in danes zamore porabljati samo še kostno moko (idealni fosfat) in poleg Tomaževe moke. Zaradi tega se naj upošteva vladna prepoved o zametavanju kosti, da se lahko porabijo ne le za umetni gnoj, ampak tudi za dobavo masti in lima. Iz vagona kostij v teži 10.000 kg se dobi 6000 kg kostne moke, 800 kg masti in 1000—1200 kg lima. Brez fosforovokislga gnojenja in brez nekoliko zaloge fosforove kisline v naših njivah je dober pridelek žita nemogoč.

C. kr. urad za ljudsko prehrano.

Razno.

Vojaški pozdrav. Piše se nam iz bojišča: Sprejmi, predragi naš obiskovalec „Štajerc“ in tudi Vi dragi bralci, sivi očetje in sključene mamic, Ve predrage nam ljubice, mnogo prisrčnih pozdravov od fantov slovenske krvi,